

Vormgeving Participatieraad Haarlem i.o.

Document van SAMS, SoZaWe-raad en Wmo-raad

Opgesteld vanuit
de uitkomsten van de bijeenkomsten van de Procesgroep Participatieraad
en de raadpleging van de WMO-raad, SoZaWe-raad en SAMS op 10 september
onder begeleiding van Stichting CliP
mei - september 2012

Taakveld van de Participatieraad:

A. De Participatieraad is een adviesraad¹.

De Participatieraad komt op voor de belangen van Haarlemse burgers, in het bijzonder van mensen die om persoonlijke, financiële, sociale en/of maatschappelijke redenen in een kwetsbare positie verkeren.

De Participatieraad adviseert de gemeente Haarlem -gevraagd en ongevraagd- op het brede sociaal-culturele domein, inclusief aanverwante participatie en beleidsvelden zoals onderwijs of economie.

Het brede sociaal-culturele domein wordt ten behoeve van een evenwichtige samenstelling en werkwijze binnen de Participatieraad verdeeld in drie hoofddomeinen:

- zorg, wonen en welzijn;
- werk en inkomen;
- diversiteit en de multiculturele samenleving.

Het criterium of een onderwerp voor advies van de Participatieraad in aanmerking komt is of het relevant is voor de zelfredzaamheid en sociaal-culturele participatie van mensen.

Doelstelling:

- B. De Participatieraad heeft als doelstelling:
- het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van Haarlemse burgers, in het bijzonder van mensen in kwetsbare posities.
 - een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van het gemeentelijke beleid en uitvoering.
 - een bijdrage te leveren aan diversiteit en de multiculturele samenleving.

¹ De Participatieraad ziet advisering als haar kerntaak. Zij komt op voor de belangen van Haarlemse burgers, maar zij is geen belangenbehartigingsorganisatie die bijvoorbeeld als actiegroep optreedt .

Dit doet zij door:

- ervaringsdeskundigheid van mensen die gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen te benutten en in te brengen.
- vragen en ervaringen uit de samenleving te vertalen naar gewenste veranderingen of aanvullingen in het gemeentelijk beleid.

Samenstelling:

- C. De Participatieraad wordt samengesteld uit 15 betrokken Haarlemse burgers. De leden nemen zonder last en ruggespraak deel aan de Participatieraad.

Expertise die voor het advieswerk nodig is en die de Participatieraad niet in huis heeft kan worden aangevuld met menskracht in tijdelijke werkgroepen. De Participatieraad kent een 'open' structuur door werkgroepen aan te vullen met menskracht van buiten de Participatieraad als dat gewenst is.

- D. Er worden in de Participatieraad op voorhand geen 'vaste plekken' voor de huidige raden gereserveerd. De leden van de huidige raden worden wel van harte uitgenodigd om te solliciteren.

Er wordt wel een evenwichtige verdeling van ervaring en deskundigheid op de drie hoofddomeinen van de Participatieraad nagestreefd.

- E. Voor het geheel van de Participatieraad geldt dat de leden:

- Een afspiegeling van de samenleving vormen en dat de raad divers is samengesteld (man/vrouw, jong/oud, migrant/ niet-migrant, gezond/(chronisch) ziek, werkend / uitkeringsgerechtigd, enzovoort).
- Evenwichtig verdeeld zijn over de drie hoofddomeinen: zorg, wonen en welzijn; werk en inkomen; diversiteit en de multiculturele samenleving.
- Deskundig zijn op inhoud (vanuit kennis en/of ervaring) en niet te veel 'bestuurders'²
- Voor minimaal 4 en maximaal 8 jaar zitting nemen in de Participatieraad, met in tijd getrapte raadsledenwisselingen.
- Geen zakelijke binding met de gemeente hebben.

- F. Bij de samenstelling van de Participatieraad zal, op dezelfde zorgvuldige wijze als onder punt A (taken van de Participatieraad) omschreven, worden bekeken of er voldoende (ervarings-)deskundigheid aanwezig is over de (groep van) mensen waar de Participatieraad het uiteindelijk allemaal voor gaat doen.

- G. Er is een onafhankelijk voorzitter met binding met en in Haarlem.

- H. Voor de samenstelling van de nieuwe Participatieraad wordt een sollicitatiecommissie ingesteld.

² Niet teveel 'bestuurders', hiermee wordt bedoeld dat directe betrokkenheid en ervaringsdeskundigheid belangrijker is dan een 'voorzitters' of bestuurderscircuit.

Werkwijze:

- I. De Participatieraad beoordeelt adviesvragen op inhoud en tijdpad:
 - Een 'beperkt / snel' advies wordt afgehandeld in een werkgroep van de Participatieraad. De werkgroep krijgt mandaat om het advies te formuleren. Het uiteindelijke advies wordt aan de gehele raad voorgelegd voordat dit aan het college wordt uitgebracht.
 - Er wordt bij elk onderwerp/advies bepaald of er aan de tijdelijke werkgroep externe expertise vanuit belangenorganisaties en brancheorganisaties (bv. zorg -, cliënten- of andere organisaties) gevraagd wordt.
 - Bij een uitgebreidere vraag of signaal treedt de raad op als denktank met bijbehorende raadplegingen en/of onderzoeken en zorgt op deze manier voor een goede onderbouwing van het advies.
 - Per jaar organiseert de Participatieraad minimaal 2 raadplegingen om belanghebbenden en burgers te betrekken.

- J. De Participatieraad maakt jaarlijks een Werkplan, dat bepalend is voor de agenda en planning van de Participatieraad. In het Werkplan wordt in ieder geval aandacht besteedt aan:
 - Doelgroepen in kwetsbare posities.
 - Diversiteit en de multiculturele samenleving.
 - Het contact met Haarlemmers en direct betrokkenen.
 - Het communicatieplan.

- K. De Participatieraad komt 8 tot 10 x per jaar bij elkaar en er is regelmatig overleg met de contactambtenaren en wethouders. De vergaderingen van de Participatieraad zijn openbaar.

- L. De Participatieraad houdt een goede focus op haar taken door de doelstellingen van de Participatieraad scherp voor ogen te hebben (zie B).

Incidenten en actualiteiten worden in de vergadering kort besproken en alleen procedureel behandeld (wie gaat wanneer met het onderwerp aan de slag etc.)

De Participatieraad kent een stevige / gedegen procesbegeleiding en – bewaking. Zij zorgt voor een goed systeem van monitoren en bijhouden van acties.
Dit proces wordt bewaakt door de voorzitter en de ondersteuner.

- M. Om de gewenste werkwijze van de Participatieraad te borgen werkt de Participatieraad aan een goed functioneren door middel van een gezamenlijke start via gerichte training / scholing / werkbijeenkomsten. Met name in het eerste jaar wordt intensief geïnvesteerd in scholing, coaching en teambuilding. Na het eerste jaar zal de deskundigheidsbevordering regelmatig onderhouden worden.

- N. Jaarlijks worden evaluaties over het functioneren van de Participatieraad gehouden. In de verordening zal een bepaling opgenomen worden over de handelwijze bij het disfunctioneren van individuele leden.

Contact en communicatie met Haarlemmers:

- O. De Participatieraad zorgt voor draagvlak en betrokkenheid door gesprekken en discussies met direct betrokkenen over een bepaald onderwerp. Zij betreft inwoners op directe wijze bij de meningsvorming en advisering.
- P. Het netwerk van belangenorganisaties wordt in beeld gebracht en gehouden, zodat zij geraadpleegd kunnen worden als dat nodig is. Relaties met belanghebbenden en betrokkenen worden onderhouden door regelmatige contacten.
Dit doet de Participatieraad door:
- Actief inbreng van belanghebbenden te organiseren via tijdelijke werkgroepen voor gerichte adviezen.
 - Het bezoeken van bijeenkomsten in Haarlem die door anderen georganiseerd worden.
 - Het zelf initiëren of organiseren van bijeenkomsten, expertmeetings of andere vormen van raadplegingen.
 - Het opzetten van een databank met sleutelfiguren en (ervarings)deskundigen die op deelthema's door de Participatieraad benaderd kunnen worden. In deze databank worden o.a. de gegevens van de (voormalige) leden van de drie raden opgenomen, zodat hun opgebouwde expertise benut kan worden in de nieuwe structuur.
- Q. De Participatieraad waakt ervoor dat adviezen niet over de hoofden van belanghebbenden heen gaan. Daarnaast bewaakt de raad dat er goed gecommuniceerd wordt in de voorbereiding en besluitvorming.
- R. De Participatieraad regelt een continue/toegankelijke/actuele communicatievoorziening met Haarlemse burgers en belanghebbenden door:
- Een duidelijke, informatieve en interactieve website met een regelmatige digitale nieuwsbrief.
 - Andere communicatiekanalen (nieuwsbrief, informatiebijeenkomsten, sleutelfiguren, krant, lokale radio en tv) om ook laaggeletterden te bereiken.
 - Reactiemogelijkheden via telefoon, email- en postadres.
- S. De Participatieraad organiseert jaarlijks de uitreiking van de Participatieprijs (voorheen SAMS-prijs).

Samenwerking met de gemeente:

- T. De Participatieraad streeft naar een goede samenwerking en afstemming met de gemeente.
Binnen de gemeente zijn er voor de Participatieraad vaste contactambtenaren van verschillende domeinen.
- U. De Participatieraad ontvangt bij het gevraagde advies van de gemeente een heldere en concrete formulering van de verwachting en wensen met betrekking tot het gevraagde advies.
De gemeente geeft duidelijk aan of notities in het voortraject vertrouwelijk van aard zijn en tot wanneer deze vertrouwelijkheid geldt.
- V. Termijnen voor advisering moeten zowel naar de Participatieraad als de gemeente toe duidelijk zijn en gerespecteerd worden. Deze termijnen worden in de verordening opgenomen en zijn bindend voor beide partijen.
- W. De Participatieraad krijgt van de gemeente passende ondersteuning en voldoende budget om goed te kunnen functioneren. Uit dit budget moet blijken dat het werk van de Participatieraad serieus genomen wordt. Een goed functionerende Raad zorgt er immers voor dat het gemeentebeleid doelmatiger en efficiënter kan worden uitgevoerd.

Ondersteuning:

- X. Om de belasting van de individuele raadsleden niet te groot te laten worden is het noodzakelijk dat er:
 - Goede ambtelijke ondersteuning op HBO-niveau (36 uur per week) is om de leden adequaat te informeren, opdat zij zo goed mogelijk toegerust zijn voor hun adviestaken. Tevens zorgt de ondersteuner voor het organiseren van activiteiten en het faciliteren van de werkgroepen.
 - Mogelijkheden en budget zijn om deskundigen in te huren zoals voor onderzoek, het verzorgen van de website, adviezen schrijven en overige inhoudelijke ondersteuning.
 - Mogelijkheden en budget zijn om burgers en ervaringsdeskundigen te raadplegen in bijeenkomsten en tijdelijke werkgroepen.
 - Mogelijkheden en budget zijn om bijeenkomsten te kunnen organiseren inclusief de Participatieprijs.

Profiel voor de leden van de Participatieraad:

Eisen:

- a. Betrokken Haarlemse burger op persoonlijke titel
- b. Binding in de Haarlemse samenleving met een aantoonbaar netwerk
- c. (Ervarings)Kennis hebben van één van de drie hoofddomeinen van de Participatieraad en bij voorkeur inzetbaar op meerdere beleidsterreinen in het sociaal-culturele domein
- d. Voor het geheel van de Participatieraad: een afspiegeling vormen van de samenleving qua diversiteit (etnisch/sociale achtergrond, m/v, jong/oud, (ervarings)deskundig, etc.)
- e. In staat zijn adequaat (digitale) informatie te verwerken.

Eigenschappen

- f. Een actieve en open houding hebben
- g. Constructief willen en kunnen meedenken
- h. Een helicopterview hebben
- i. In staat zijn om beleidsinformatie te vergaren en te lezen
- j. Kunnen luisteren en (de mening van) anderen respecteren
- k. Kunnen samenwerken en bij een meerderheid van stemmen kunnen en willen aansluiten
- l. Snappen hoe beleidsbeïnvloeding en het gemeentelijk apparaat werkt
- m. Geen strijdige belangen elders hebben in relatie tot het werk van de Participatieraad.

Inzet:

- n. (Pro)actief deelnemen aan de activiteiten van de participatieraad inclusief het zich goed voorbereiden op vergaderingen, adequaat e-mail lezen en beantwoorden en het nakomen van gemaakte afspraken.
- o. Als Participatieraadslid zichtbaar willen zijn naar buiten
- p. Goede contacten onderhouden met het (eigen) netwerk, door bijvoorbeeld bijeenkomsten in de stad te bezoeken
- q. Willen investeren in tijd - overdag / 's-avonds- voor de Participatieraad en de bijbehorende werkzaamheden (schatting: 4 à 8 uur per week)
- r. Investeren in de eigen ontwikkeling zoals het volgen van scholing, bijwonen van conferenties of het lezen van relevante literatuur
- s. Voldoende tijd om een redelijke inzet - te kunnen leveren

De leden van de Participatieraad worden conform de in de Gemeente Haarlem geldende vacatieregeling betaald.

Er wordt nog een profiel voor de onafhankelijke voorzitter en voor de ondersteuner (ambtelijk secretariaat) gemaakt.